

Allah, God of Boeddha

Over levensbeschouwingen



COLOFON

Deze brochure kwam er dankzij de Ploeg Zingeving:

Barbara Goethals, Marijke Henne, Vincent De Meyer, Alexander Quirijnen, Werner Fierens, Skrolan Hugens

Lay-out: An Laenen, Marc Hens

Redactie: Skrolan Hugens

Verantwoordelijk Uitgever

SCOUTS en GIDSEN VLAANDEREN vzw

Pieter Michiels
Lange Kievitstraat 74
2018 Antwerpen

© september 2008

www.scoutsengidsenvlaanderen.be

INHOUD

Inleiding.....	3
Een begripsvolle, open houding.....	4
Wat is een religie?	5
Christendom	6
De Islam	7
Jodendom.....	8
Boeddhisme.....	9
Atheïsme/vrijzinnig humanisme.....	10
Goed om weten.....	11
Christelijke tradities binnen scouting	11
Een uitdaging voor op kamp ? ...	12
Besluit	13

Ben jij overtuigd dat scouting zin heeft en geeft? Vind jij het leuk om hier regelmatig mee aan de slag te gaan? We zijn op zoek naar mensen die zin hebben om mee te denken over een aanbod 'zingeving' voor scouts en gidsen. Na tien jaar zijn we bezig om een nieuwe map in elkaar te steken. Mensen die zin hebben om hier aan mee te werken, zijn van harte welkom. Wil je meer weten over de activiteiten van de ploeg? Mail naar zingeving@scoutsengidsenvlaanderen.be.

Inleiding

Hey scout of gids,

in deze brochure willen we jullie een kijk geven op de inhoud en sommige gebruiken van verschillende religies.

We bezorgen je ook enkele handige tips om je zingevingsactiviteiten tijdens het jaar of op kamp zo open mogelijk te maken voor iedereen. Wat doe je met een moslim die wil bidden op kamp? Wat doe je met de jaarlijkse eucharistieviering die verplicht is voor iedereen, verplicht je die ook voor de joodse kindjes in jou groep? Wat met het avondlied en andere christelijke rituelen die er bij veel groepen ingebakken zitten?

In het derde deel vind je een aantal teksten uit de verschillende religies. Om te gebruiken, om ze te lezen en te merken dat er tussen de verschillende levensbeschouwingen toch niet zo veel verschil zit...

Veel plezier ermee!

Ploeg zingeving

1 Een begripsvolle, open houding

Laat je leden voelen dat ze welkom zijn bij de scouts en gidsen ongeacht hun geloofs- overtuiging. En dat je bereid bent hen vrij te laten in hun geloofsbeleving.

Je kan best in het begin van het jaar vertellen over de levensbeschouwelijke activiteiten van je groep als nieuwe ouders zich komen inschrijven. Niet iedereen is vertrouwd met bezinningen, eucharistievieringen enz. Het lijkt alsof geloof er voor veel mensen niet toe doet, totdat de jaarlijkse viering op kamp ter sprake komt.

Ook andersgelovige ouders hebben vaak veel begrip voor jou geloof en de geloofskeuze die je maakt met je groep. Probeer ook voor hen respect en begrip op te brengen. Beloof echter geen dingen die je niet kan waar maken. Zo kan je op kamp heel moeilijk beloven om *Kösher* te koken voor één joodse welp. Goeie afspraken maken goeie vrienden, dus spreek duidelijk af met de ouders van je leden.

2 Wat is een religie?

Alle mensen op wereld zoeken in meer of mindere mate 'zin'.

Toch is een definitie geven van religie moeilijk. Iedereen is of kan religieus zijn. Religieus zijn gaat over de vraag: 'wie ben ik, verbonden met de werkelijkheid?'

Vroeger werd algemeen aangenomen dat religie te maken heeft met het geloof in een 'godswezen'. Het wordt echter duidelijker en duidelijker dat de vraag 'is er een god of niet?' een typisch Westerse vraag is. Als we hier dus een definitie geven, moet je begrijpen dat het een heel Westerse definitie is.

Religie is een verzameling van volgende kenmerken:

- **Geloofspunten:** een aantal te erkennen zekerheden
vb: er bestaat 1 God
- **Regels:** er zijn een aantal regels waar de gelovige zich aan te houden heeft. vb: je kan slechts trouwen met 1 man of 1 vrouw.
- **Gemeenschappelijk:** de gelovige deelt in hetgeen wat hij gelooft een heel deel gemeenschappelijke zaken met de maatschappij rond hem.
- **Rituelen:** een religie heeft een aantal gewoontes, die verbonden zijn met het 'belijden' van het geloof.
- **Verzamelplaatsen:** iedere religie heeft een plek, een 'huis' waar de gemeenschap elkaar ontmoet.
- **Het eigen ik:** wat doet de persoon hiermee? Hoe komt de gelovige tot zielsontplooiing? Dit is een steeds weerkerend proces zonder een eindpunt te kunnen aangeven.

In deze definitie is godsdienst sterk gebonden aan religie. Religie kan hier niet los staan van godsdienst, want dan vallen punten 1 tot 5 weg. Men spreekt over een religie voor een persoon als deze persoon de godsdienst kent en beleeft en het 'eigen ik' tot ontplooiing komt.

Hier verder vind je een samenvatting van de bovenstaande puntjes van de belangrijkste religies binnen Vlaanderen.

Het 'vrijzinnig humanisme' is eveneens opgenomen in dit document omdat naast het boeddhisme, jodendom, de Islam en het Christendom de vijfde grote georganiseerde levensbeschouwing is in Vlaanderen.

Christendom

Religie en heilsleer:

In het christendom staat de persoon van Jezus centraal. Geloven in God gebeurt er door de navolging van Jezus van Nazareth. De rode draad van het christendom is eigenlijk de 'gouden regel': "doe voor anderen wat je graag hebt dat anderen voor jou doen."

De leer van Jezus is te vinden in het heilige boek van de christenen. Dit is de bijbel en meer bepaald in het nieuwe testament.

Christenen geloven in een leven na de dood.

Rituelen:

Het christendom heeft veel rituelen, vooral dan in het katholicisme. Het zijn symbolische handelingen die verwijzen naar Jezus, waardoor Jezus actueel aanwezig is in een gemeenschap.

Alle rituelen worden in gemeenschap gevierd, meer bepaald in het kerkgebouw. Het kernsymbool/sacrament is de eucharistie. De rustdag en cultusdag voor de christenen is de zondag.

Christenen bidden drie maal per dag: 's morgens, 's middags 's avonds.

Voeding:

Het christendom heeft geen voedselvoorschriften. Het kent twee vastendagen namelijk Aswoensdag en Goede Vrijdag.



De Islam

Religie en heilsleer:

Islam betekent 'onderwerping aan Gods wil'. Dit gebeurt door het beleven van de vijf pijlers van de Islam: geloof in Allah de ene, barmhartige en welwillende God, vijf keer per dag bidden, aalmoezen geven, vasten en de bedevaart naar Mekka. Er is geen scheiding tussen het wereldse en het geestelijke. Islamiëten geloven in een laatste oordeel en hopen op een paradijselijk bestaan in het hiernamaals.

Het heilig boek van de Islam is de koran. De koran wordt tijdens de bijeenkomsten in de moskee gereciteerd, maar ook tijdens het persoonlijke gebed. Islamiëten bidden steeds met het aangezicht richting Mekka (OZO). De rustdag voor de islamiëten is de vrijdag. De profeet Mohammed wordt in heel de islamwereld zeer geëerd.

Rituelen:

De islam kent verschillende rituele handelingen zoals, het rituele wassen voor het gebed in de moskee, het ritueel slachten van schapen bij het offerfeest, de rituele wassingen bij een overlijden. Al deze rituelen gaan door buiten de moskee.

Voeding:

De islam heeft verschillende spijswetten. Zo eten islamiëten geen varkensvlees of ander onrein vlees. Ook alcohol is verboden.

Tijdens de maand Ramadan vasten de islamiëten overdag. Ze eten enkel tussen zonsondergang en zonsopgang. De vasten eindigt met het suikerfeest. In de maand Ramadan, meer bepaald tijdens de 27^{ste} nacht, herdenken de islamiëten de openbaring van de Koran aan de profeet Mohammed met een uitbundig feest.



Jodendom

Religie en heilsleer:

Het jodendom is de oudste van de drie 'godsdiensten van het boek'. Het is ontstaan ongeveer 3000 jaar geleden. De kern van het joodse geloof is 'Hoe is' God? Wat heeft Hij gedaan en hoe deed Hij dat?' bijvoorbeeld de uittocht uit Egypte.

Het heilige boek van de joden is de Thora. Het bestuderen van de thora is een gebod voor elke jood. De eredienst van de joden gaat door in de synagoge. Daar vinden gebedsdiensten plaats.

De cultusdag voor de joden is de zaterdag. Twee maal per dag komt men in de synagoge samen voor het gebed. De voorbidder reciteert de gebeden. De joden leven in de verwachting dat de Messias eens zal komen.

Rituelen:

De meeste rituele handelingen worden in huiselijke kring voltrokken, zoals het vieren van de sabbat of de seidermaaltijd met Pasen.

Voeding:

Joden eten *kösher* voedsel. De spijzen worden in aparte keukens bereid. Ze hebben ook verschillende vastendagen zoals 'Yom Kippoer'.

Naargelang de strekking die ze aanhangen, gelden er voor joden ook kledingvoorschriften, zoals bijvoorbeeld bij de ultra-orthodoxe joden.



Boeddhisme

Religie en heilsleer:

Het boeddhisme werd geboren ongeveer in de zesde eeuw voor onze tijdrekening, in Noord-India. Prins Siddharta Gotama Boeddha was de eerste die het pad van de volkomen wijsheid opging en de verlichting (*nirwana*) bereikte.

De boeddhistische leer kan in vier leerstellingen vastgelegd worden: het lijden, het ontstaan van het lijden, de opheffing van het lijden en tenslotte de weg die leidt naar de opheffing van het lijden (reïncarnatie). Het boeddhisme legt de nadruk op de voorbijgaande aard van de dingen. Oorspronkelijk was het boeddhisme een beweging van rondtrekkende bedelmonniken. Later probeerde men het heil meer toegankelijk te maken voor mensen met hun dagelijkse beslommeringen.

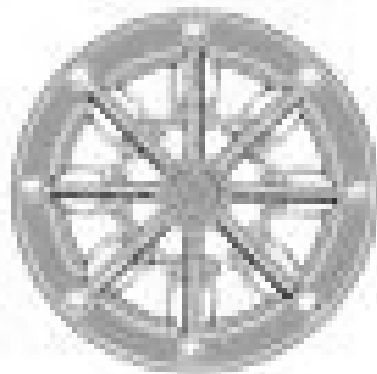
Rituelen:

De nadruk bij het boeddhisme ligt op meditatie. Er bestaan verschillende scholen in het boeddhisme, die verschillen in de manier waarop ze mediteren, hetzij als intellectuele analyse, hetzij als methode om tot inzicht te komen.

Bij ons is de boeddhistische zenmeditatie, ontstaan in de 13^{de} eeuw, het meest bekend.

Voeding:

Veel boeddhisten zijn vegetariër. Andere eten niet tussen het middaguur en het ochtendgloren.



Atheïsme/vrijzinnig humanisme

Inhoud:

Het atheïsme/vrijzinnig humanisme gaat uit van de menselijke zelfbeschikking. Vrij en kritisch onderzoek bepalen het morele handelen en de zin die een mens geeft aan zijn leven, zonder inmenging van een externe instantie zoals bijvoorbeeld een kerk. Het vrijzinnig humanisme verwerpt daarom alle dogma's. Het enige wat voor een vrijzinnige telt, is de waarneembare werkelijkheid. Een god die buiten of boven deze werkelijk zou staan en van daaruit invloed uit oefent op die werkelijkheid, is voor atheïsten onaanvaardbaar. Het vrijzinnig humanisme heeft derhalve geen heilige boeken.

Voeding:

Er zijn geen voedselregels

Rituelen:

In de werkplaatsen van de vrijmetselaars loges, worden er typische vrijzinnige rituelen voltrokken.



3

Goed om weten

Christelijke tradities binnen scouting

Scouts en Gidsen Vlaanderen is het vroegere 'VVKSM'. De K stond toen voor Katholiek. Ondertussen kozen we voor een aanpassing van onze inspiratie. We zeggen dat we nu 'Scouts en Gidsen zijn die aan christelijke geïnspireerde zinging doen'.

In onze vereniging zitten nog steeds heel veel Christelijke symbolen en tradities, waar velen onder ons al lang niet meer bij stilstaan.

Vieringen:

Veel groepen nemen nog deel of organiseren zelf christelijke vieringen (eucharistie, bezinning enz.). Anders gelovige leden, kan je moeilijk verplichten om deze vieringen bij te wonen. Je kan een eucharistieviering duiden als een moment van bezinning. Aan bepaalde onderdelen van de viering zoals de communie of het kruisteken en gebed, hoeven deze jongeren uiteraard niet deel te nemen.

Liederen:

In de scouts worden liederen gebruikt met een duidelijke verwijzing naar Jezus en God. Het beloftelied, avondlied, gebedjes voor het eten enz. beloven we iets aan god of zingen we hem toe. Vraag aan de leden die hieraan niet mogen/kunnen deelnemen een respectvolle houding aan te nemen. En waarom kan je eens geen Arabisch etensliedje zingen of het avondlied zingen in lotushouding?

In veel van deze gebedjes en liedjes wordt er gebeden tot God of 'Heer', ook andersgelovige leden kunnen bidden tot hun 'God' of hun 'Heer'. Op deze manier kunnen ze samen met de anderen bidden (zonder de christelijke symbolen als het kruisteken en het plooiën van de handen).

Voedingsvoorschriften op kamp?

Als ouders je vragen om rekening te houden met hun voedingsvoorschriften wat betekent dat dan?

Islam en Halal

In de koran staan voorschriften over welke dieren gegeten mogen worden en hoe deze dieren geslacht moeten worden. Dit vlees is verkrijgbaar in Marokkaans en Turkse winkels. Sommige supermarkten bieden dit ook aan, voorzien van een speciaal label. Alles wat uit de zee komt, is sowieso halal op welke manier het ook geslacht wordt.

Jodendom en Kösher

Onder Kösher verstaan we een geheel van voorschriften voor het bereiden van voedsel. Het voedsel moet bereid worden door een jood met gewijd keukenmateriaal. Vis en vlees mogen niet samen worden gegeten, maar wel binnen één maaltijd. Na het eten van vlees mag men 6 uur geen melkproducten consumeren. Vlees mag enkel afkomstig zijn van herkauwende dieren met gespleten hoeven, die ritueel geslacht zijn.

Besluit

Het kan een uitdaging zijn om je leden te gunnen op deze manier op kamp te eten. Bedenk wel dat er een hoop tijd zal kruipen in de voorbereiding er van. Je moet bijvoorbeeld goed uitzoeken of er in de buurt van je kamphuis een supermarkt is die producten aanbiedt die volgens de regels worden geslacht. Spreek goed af wat wel en niet mogelijk is met de ouders van de kinderen. Niet alle gelovigen beleven op dezelfde wijze hun geloof.

4 Besluit

Denk goed na over de symbolen die je gebruikt en hoe je er mee omgaat in je groep. Je moet zeker en vast niet alles over boord gooien. Maar met kleine oplossingen (zoals een stille tent, een bezinning waar gebedjes inzitten van verschillende religies...) en een goed gesprek met de ouders zorg je al dat er heel veel misverstanden en wrevels vermeden of opgelost geraken.

Niet iedereen volgt de regels die zijn religie oplegt tot in de puntjes. Niet elke Christen bidt elke dag 3 maal, niet alle islamieten eten enkel Halal geslacht vlees en niet alle joden zijn even strikt met hun regels.

Spreek daarom goed af met de ouders over wat wel en niet mag, wat wel en niet mogelijk is. Het kan een uitdaging zijn om Halal te koken, maar als je in de Ardennen bent, wordt het soms al moeilijker.

Toch is 'interreligieus' werken niet enkel moeilijkheden op je kop halen. In tegendeel; door de confrontatie van verschillende religies kan je je eigen godsdienst of religie beter leren kennen en je geloof in vraag stellen en juist versterken. Ga dus zeker en vast de uitdaging aan om met de verschillende levensbeschouwingen van je leden iets te doen!

Heel veel plezier.

**SC
OUTS
& GID
SEN
VLAANDEREN**